



DET KONGELIGE
FISKERI- OG KYSTDEPARTEMENT

Innovasjon Norge
Postboks 448 Sentrum
0104 OSLO

Deres ref

Vår ref
201100767

Dato
20. desember 2011

Statsbudsjettet 2012 – Oppdragsbrev Innovasjon Norge

1. INNLEDNING

Vi viser til Stortingets budsjettvedtak av 14. desember 2011, jf. Innst. 8 S (2011–2012) fra næringskomiteen og Prop. 1 S (2011–2012) for Fiskeri- og kystdepartementet, og stiller med dette til følgende midler til disposisjon for Innovasjon Norge i 2012:

Kap. 2415 Innovasjon Norge, fiskeri- og andre regionalpolitiske tiltak:

Post 75 Marint innovasjonsprogram, *kan overføres* 40 000 000 kroner

Det tas forbehold om eventuelle endringer i Stortingets bevilgning.

2. OVERORDNEDE UTFORDRINGER OG PRIORITERINGER

Hovedmålet for Innovasjon Norge er å fremme bedrifts- og samfunnsøkonomisk lønnsom næringsutvikling i hele landet og utløse ulike distrikters og regioners næringsmessige muligheter gjennom å bidra til innovasjon, internasjonalisering og profilering. Hovedmålet er overordnet andre styringssignaler. Vi viser til Nærings- og handelsdepartementets oppdragsbrev for mer utfyllende beskrivelse av målene for Innovasjon Norge.

Innovasjon Norge er et av regjeringens viktigste virkemiddel for gjennomføring av næringspolitikken. Innovasjon Norge skal gjennom sine tjenester bidra til et mer innovativt og konkurransedyktig næringsliv som er bedre rustet til å møte fremtidige utfordringer.

Postadresse
Postboks 8118 Dep
0032 Oslo

Kontoradresse
Grubbegata 1

Telefon
22 24 95 85

Forsknings- og
innovasjonsavdelingen

Saksbehandler
Anne-Mari Voll,
22246509

I Soria Moria II-erklæringen vektlegger Regjeringen en ambisjon om at Norge skal være verdens fremste sjømatnasjon, gjennom å være i front kunnskapsmessig, blant annet på produktutvikling, marked og rammebetingelser for handel.

Innovasjon Norges virkemidler og organisasjon skal være tilgjengelig for alle deler av marin næring for å styrke næringens markedstilpasning og konkurranseevne. Innovasjon Norge skal prioritere prosjekter som bygger på lokale fortrinn som kan utløse økt verdiskaping og merverdier.

Fiskeripolitiske målsettinger

Marin sektor er en vesentlig bruker av Innovasjon Norges tjenester og programmer, også av virkemidler bevilget fra andre departementer. Med hjemmel i Kgl. res av 20. desember 1996 fastsetter Fiskeri- og kystdepartementet fiskeripolitiske retningslinjer for å sikre at virkemiddelbruken overfor marin sektor er i samsvar med gjeldende fiskeripolitiske målsettinger. Vi vil vise til retningslinjene på departementets nettside: http://www.regjeringen.no/nb/dep/fkd/dok/lover_regler/retningslinjer.html?id=295

Innovasjon Norge skal bidra til å følge opp relevante deler av regjeringens strategier og langsiktige mål for fiskeri- og kystpolitikken. Vi vil under omtale strategier og arbeid under vårt ansvarsområde, hvor vi ser Innovasjon Norges kompetanse og virkemiddelbruk som aktuell for oppfølging av tiltak og målsettinger. Strategiene finnes på departementets nettside.

Strategien for en miljømessig bærekraftig havbruksnæring er førende for myndighetenes arbeid for å sikre miljømessig bærekraft i den norske havbruksnæringen. Utvikling av mer miljøvennlig oppdrettsteknologi, som særlig hensyntar utfordringene knyttet til rømming og lakselus anses som viktig for næringens konkurranseevne.

Hjemmemarkedet er et viktig marked for sjømatnæringen. Fiskeri- og kystdepartementet er opptatt av å utvikle hjemmemarkedet både som en drivkraft for innovasjon og produktutvikling, og for å øke konsumet av sjømat. Viktige satsingsområder vil være bedret kvalitet i hele verdikjeden og økt produktmangfold. I den forbindelse er det viktig å styrke regionale og nasjonale matmiljøer som fungerer som nav for sjømatprodusenter.

Vi er også opptatt av å styrke sjømatens rolle i det opplevelsesbaserte norske reiselivet. Vi ber Innovasjon Norge om å se sine virkemidler på reiselivs- og matområdet i sammenheng med tiltakene i strategi for kystbasert reiseliv.

Det nasjonale e-sporingsprosjektet, EUs krav om fangstsertifikater ved import av sjømat og arbeidet med merking av fiskekasser medfører at arbeidet med sporbarhet blir viktig også i 2012.

Finansuro

Det ble innført en rekke spesifikke og generelle tiltak for å dempe de negative virkningene for fiskerinæringen og samfunnet forøvrig i forbindelse med den internasjonale uroen i finansmarkedene i 2009. De fleste ordningene ble avsluttet i 2010, og ordningen med kreditter til deler av fiskeindustrien vil bli avviklet senest 31. desember 2011.

Ny finansuro, høy arbeidsledighet og store offentlige budsjettunderskudd i viktige europeiske sjømatmarkeder vil kunne berøre norsk eksport av sjømat. Vi har derfor behov for at Innovasjon Norge følger dagens utvikling, og rapporterer til departementet ved behov.

Målgrupper

Fiskeri- og kystdepartementet ber Innovasjon Norge på egnet måte å arbeide for å øke kvinneandelen i styrer og ledelse for virksomheter som mottar støtte. Selskapet bes videre, i dialog med departementene, framskaffe relevant statistikk på utviklingen. For øvrige målsettinger til andel kvinner i den offentlige virkemiddelbruken viser vi til oppdragsbrevet fra Nærings- og handelsdepartementet.

Ny stortingsmelding

Regjeringa har besluttet at det skal legges frem en ny melding til Stortinget med en bred og helhetlig gjennomgang av fiskeri- og havbrukspolitikken. Regjeringens uttalte visjon er at Norge skal bli *verdens fremste sjømatnasjon*. Meldinga skal støtte opp under visjonen, og bidra til å utvikle en framtidsrettet fiskeri- og havbrukspolitikk. Det tas sikte på å fremme meldingen for Stortinget høsten 2012.

Andre tema i meldingen vil være rammebetingelsene for konkurranseutsatte verdikjeder sett i forhold til målsetninga om økt bearbeiding av råstoff og restråstoff i Norge. Kunnskap og kompetanse vil være et gjennomgående tema, særlig i forhold til fremveksten av nye næringer basert på bærekraftig utnyttelse av marine råvarer til mat, fôr, produkter til helse og industri og energi.

Et grunnlagsmateriale vi vil ta utgangspunkt i er analysen av sjømatnæringen i BIs prosjekt *Et kunnskapsbasert Norge*. Analysen av sjømatnæringen, som ble lagt fram i august i år, peker på utfordringer næringen og myndighetene må ta tak i dersom sjømatnæringen skal bidra med en økonomisk og miljømessig bærekraftig vekst for Norge i fremtiden. Vi har behov for dialog med Innovasjon Norge om oppfølgingen av anbefalingene i analysen og i arbeidet med stortingsmeldingen.

3. NÆRMERE OM POSTENE OG ORDNINGENE UNDER KAP. 2415

Marint verdiskapingsprogram

Hovedmålet for Marint verdiskapingsprogram er økt lønnsomhet og verdiskaping i sjømatnæringen gjennom økt markedsorientering.

Vi viser til programbeskrivelsen for Marint verdiskapingsprogram utarbeidet av Innovasjon Norge, som beskriver rasjonale, mål og tiltaksområdene. Tilsvarende beskrivelser er utarbeidet for tilleggsmodulene som ble satt i gang i 2010. Programmets aktiviteter er nå organisert i bedriftsnettverk mot marked, flere kompetanserettede tiltak, traineeprogram, felles markedstiltak, forsknings- og utviklingstiltak og innsats rettet mot områder med omstillingsbehov (Kystnæringer mot marked). Vi vil i dette brevet gi noen utfyllende kommentarer til enkelte av tilleggsmodulene.

Marint verdiskapingsprogram ble i 2010 utvidet med en egen satsing rettet mot hjemmemarkedet, med formål å styrke omdømmet til sjømatbedrifter og sjømatnæringen. Bakgrunnen for dette er at hjemmemarkedet er et viktig marked for norsk sjømatnæring, ikke minst med sikte på utvikling og utprøving av nye produkter og konsepter. Vi legger opp til at de første erfaringene med tiltaket presenteres på vårens kontaktmøte.

Innovasjon Norge utarbeidet i 2009/2010 en plan for bedriftsrettede prosjekter for internasjonal markedstilpasning av fersk torsk. Planen var også tenkt som en mal for en spisset innsats også for andre produkter og områder. Departementet ba i fjor om en tilsvarende tilrettelegging for en satsing mot konvensjonell sektor, ut fra utfordringer sektoren erfarer. Konvensjonell sektor spiller en avgjørende rolle for å opprettholde lønnsom landing og videreforedling av hvitfisk i Norge. Vi ber derfor Innovasjon Norge videreutvikle den særskilte satsingen mot fersk fisk og konvensjonell sektor. Vi legger opp til at erfaringer og vurderinger om innsatsen, behov og strategisk retning drøftes med departementet, tentativt i løpet av første halvår 2012.

En målsetting med Marint verdiskapingsprogram er å fremme en sjømatnæring som øker verdiskapingen ved å bygge mer kompetanse inn i sine produkter og tjenester. Programmet ble derfor utvidet med en egen tilleggsmodul kalt *Brukerrettete innovasjonsprosjekter*. Dette skal være prosjekter eid av bedriftene rettet mot markedsdrevne innovasjon knyttet til sjømatproduksjon, inkludert utnyttelse av restråstoff. Tiltaket skal bidra til å løse flaskehalsen i verdikjeden fra råstoff til marked. Dette tiltaket iverksettes og følges opp av Forskningsrådet, i tett samspill med Innovasjon Norge og også Fiskeri- og havbruksnæringens forskningsfond (FHF). Vi ser et slikt samarbeid mellom Forskningsrådet, FHF og Innovasjon Norge som viktig ut fra målsettingen med programmet. Departementet legger uansett til grunn at Innovasjon Norge har et hovedansvar for oppfølgingen av hele Marint verdiskapingsprogram, herunder kvalitet på leveransene og rapportering.

MVP blir evaluert i 2012. I etterkant av evalueringen vil departementet i nær kontakt med Innovasjon Norge vurdere videre innretting av Marint verdiskapingsprogram.

4. ANDRE FORUTSETNINGER OG KRAV

Samarbeid med andre aktører

Samarbeid og felles målforståelse i virkemiddelapparatet må videreutvikles for å styrke effekten av virkemiddelbruken, og bedre bidra til å realisere det langsiktige verdiskapingspotensialet i de marine næringene. Vi viser til beskrivelsen av samhandling, herunder betydningen av de regionale partnerskap i de fiskeripolitiske retningslinjer.

Vi vil vektlegge samarbeidet med Norges forskningsråd og Fiskeri- og havbruksnæringens forskningsfond. Dette for å sikre best mulig samordning av virkemidlene.

Vi ser også et godt samarbeid mellom Norges sjømatråd (Eksportutvalget for fisk) og Innovasjon Norge som viktig både for å kunne nå flere marine bedrifter og også for å få en mer optimal virkemiddelbruk. Et godt samarbeid vil også være viktig med sikte på å få en sterkere forankring av kunnskapsutvikling og markeds kunnskap i bedriftene. Det vises til den nylig fremlagte evalueringen av Innovasjon Norge internasjonale virksomhet, som også drøfter samarbeidet med Sjømatrådet. Departementet ønsker en videre dialog med Innovasjon Norge om dette samarbeidet.

Kommunikasjon

Fiskeri- og kystdepartementet har som mål at kommunikasjon brukes som et strategisk virkemiddel, og at den er aktiv, koordinert og helhetlig. Det er ønskelig at departementet får informasjon om og anledning til å synliggjøre resultatene av Innovasjon Norges arbeid retta mot økt innovasjon og verdiskaping i marin sektor.

Regelverk for tildeling av støtte

På generelt grunnlag ber vi om at Innovasjon Norge utviser betydelig grad av forsiktighet med bevilgninger som kan forsterke overkapasitet i flåte, industri og akvakultur. Vi vil også påpeke at tiltak rettet mot fiskeri- og havbruksnæringen ikke må komme i konflikt med internasjonalt regelverk for statsstøtte.

5. ADMINISTRATIVE FORHOLD

Vi viser til oppdragsbrevet fra Nærings- og handelsdepartementet om administrative forhold og prinsipper for dekning av administrasjonskostnader. Gjennomføring av Marint verdiskapingsprogram dekkes over programmets budsjett.

I samsvar med Bevilgningsregelverket § 10 tas det forbehold om adgang for departementet og Riksrevisjonen, jf lov om Riksrevisjonen 12, til å iverksette kontroll

med at tilskuddet benyttes etter forutsetningene. Det tas også forbehold om adgang til å foreta ekstern evaluering.

6. RAPPORTERING OG RESULTATOPPFØLGING

Mål- og resultatstyringssystemet for Innovasjon Norge angir hvordan Innovasjon Norge skal rapportere på ulike ordninger til departementene. I rapporteringskalenderen oversendt fra NHD angis når ulike typer rapporter forventes oversendt. Vi viser til dette som retningsgivende for rapporteringen til oss. All rapportering skal skje elektronisk til postmottak FKD: postmottak@fkd.dep.no.

Tiltaket *Brukerrettet innovasjonsprosjekter* følges opp av Forskningsrådet. I den forbindelse overførte Innovasjon Norge 40 mill. kroner til Forskningsrådet. Departementet er opptatt av at Innovasjon Norge fremdeles skal ha det helhetlige rapporteringsansvaret for Marint verdiskapingsprogram. For departementet er det viktig at det etablerte MRS-systemet for Marint verdiskapingsprogram legges til grunn for alle tiltakene, for å sikre at tiltakene følges opp og evalueres i sammenheng.

Evalueringer

I det etablerte MRS-systemet for programmet er det foreslått en midtveiseevaluering i 2011. Denne evalueringen er nå i gang. Fiskeri- og kystdepartementet tar sikte på å følge opp en del av anbefalingene fra evalueringen i den planlagte Stortingsmeldingen om Norge som verdens fremste sjømatnasjon.

Kontaktmøter

Det avholdes to kontaktmøter i året mellom Fiskeri- og kystdepartementet og Innovasjon Norge. Følgende kontaktmøter er berammet for 2012:

	Dato	Tidspunkt
Vårmøte	12. juni 2012	12.00-15.00
Høstmøte	6. desember 2012	10.00-13.00

Med hilsen

Arne Benjaminsen (e.f.)
ekspedisjonssjef

Anne-Mari Voll
seniorrådgiver

Kopi:

Riksrevisjonen (elektronisk)

NHD

KRD

LMD

KD

UD

Norges forskningsråd

Fiskeridirektoratet

Kystdirektoratet

Vestlandsrådet

Landsdelsutvalget

Fiskeri- og havbruksnæringens forskningsfond

Norges sjømatråd